Num: 29.

GAZETA WARSZAWSKA.

W SOBOTĘ DNIA 9. KWIETNIA ROKU 1774.

Z Warſzawy dnia 9. Kwietnia.

Sądy Konfederacyi Generalney oboyga Narodow, od nieiakiego czaſu zalimitowane; dnia wczorayſzego znowu ſię tu rozpoczeły.

Z LITWY

Z Wilna d. 30. Marca.

Dni temu kilka, iako po Kościołach tuteyſzych zaczęto przez dzwony ogłaſzać śmierć Jeymći Pani z Działyńſkich Hylzenowey Starościny Maryenhawſkiey rodowitością wyſoką i cnotami wybornemi znamienitey Damy. Zeyście iey w kwitnącym wieku, bo we dwudzieſtym wtorym roku dnia 14. tego mieſiąca w dobrach iey właſnych przypa-

dle, rozrzewniło troskliwego z natężonym staraniem o zachowanie przy życiu Jmci Pana Starostę Małżonka, wprawiło w nieutulony płacz sług i poddanych, przeięło smutkiem szacuiących przymioty Sąsiad i przyiacioł. Za otwarciem wnętrzności w przytomności dwoch Doktorow ktorzy w chorobie około ś. p. Jeymci Pani Starościney staranie mieli, pokazało się, ze pluc zepsucie śmierci było przyczyną, ani mogło być żadnym sposobem uleczone. Przy staraniu o zdrowie lekarzow, miała pamięć na śmierć Chrześciańską rowną pobożnemu wychowaniu i życiu ś. p Starościna opatrzywszy się zupełnie SS. Sakramentami. Ciało wystawione było z wspaniałością przez dni 5. przy licznych SS. Ofiarach nawiedzaniu Jchmość Sąsiadow, potym prowadzone w licznym zgromadzeniu o mil dwie do *Dagdy*; przyięte na mieysce z Exortami w znaczney ludności od Duchowieństwa tamecznego, złożone iest przy ciele ś. p. Woiewody Mińskiego Oyca Jchmość Państwa Starostow, do przyszłego pogrzebu za zieczaniem się Familii, a tym czasem po rożnych Kościołach odprawiły się exekwie, mianowicie w Kościele *Dagdeńskim*.

Z ROSSYI.

Z Petersburga d. 12. Lutego.

Wielki Xiąże *Rossyiski* z Xiężną Jeymcią Małżonką swoią uczynili ten Honor Hrabi *Paninowi*, że dnia 8. wieczerzać u niego raczyli. Xiąże *Kurlandzki* ktory wyiachał był z tąd dnia 18. Miesiąca przeszłego do *Nitawy*, dnia onegdayszego powrocił z tamtąd tu nazad. Wesele iego z Xiężniczką *Issupow* w tych dniach odprawić się ma. W Niedziele Przyszłą święto Orderu S. *Anny* ma się tu odprawić z wielką wspaniałością, Wielki Xiąże *Rossyiski*, iako wielki Mistrz pomienionego Orderu, ma go wkładać z uroczystym obrządkiem na Syna Xiążęcia *Herakliusza*, ktory od dwu lat tu przemieszkiwa; ale iuż w krotce ma powrocić do *Georgii*.

Z NIEMIEC.

Z Wiednia dnia 27. Lutego

Przybiegł tu Kuryer z Konstantynopola dnia 24tego miesiąca; ale te ktore przywiozł listy nie są ieszcze porozdawane; wyszedł albowiem ode Dworu rozkaz, aby się z tym zatrzymano. Niedozwolono

nawet porozdawać tych, ktore były zapiſane do Miniſtrow obcych Dworow; a gdy ci upomnieli ſię o nie, obiecano im wydać ie w Poniedziałek naſtępuiący. Ten rozkaz niezwyczayny, ktorego przyczyny domyślić ſię nie łacno, ſtał ſię powodem rozmaitych między ludzmi domyſłow.

Z Frankfortu d. 15. Marca.

Z Liſtow *Wiedeńſkich* dowiedzieliśmy ſię, że Ceſarz Jmć w krotce po Wielkieynocy ma wyiechać przez *Strazburg* i *Metz* do *Paryża*; a z tamtąd tu powracać ma przez *Lugdun Helwecyą* i *Tyrol*. Ma ſię też za powrotem ſwoim znaydować na pierwſzym popiſie w *Styryi*.

W tychże ſamych liſtach czytamy, że wſzyſtkie dobra ruchome i nieruchome, ktore poſiadali przedtym *Jezuici* w dziedzicznych Domu Auſtryackiego Pańſtwach, otaxowane ſą na czterdzieści ſiedm millionow złotych. Część z tych Dobr pieniędzy, poydzie na doſtateczne opatrzenie ſkaſſowanego Zakonu Oſob, iako (aż do tey oſtatniey Kaźni Rzymſkiey) podług wſzyſtkich praw Kościelnych i Swieckich prawdziwych tychże dobr dziedzicow; druga zaś część obrocona będzie na utrzymanie Szkoł i innych wiele duchownych poſług, ktore ciż przeſzli Zakonnicy w tych Pańſtwach przedtym czynili. Ten ſkaſſowany Zakon niebył ieſzcze w tych kraiach między naybogatſzemi. Co bogatſi teraz myślą? niewiemy. To zapewne wiemy, że ubodzy bogatym (czego przedtym podobno niebyło) wcale iuż teraz niezazdroſzczą. (*)

(*) *Jeden Koń nieſie ſłomę, a drugi złoto. Nioſący ſłomę, zayrzał temu co złoto nioſł. Ale gdy złoto z niego zdięto, a ſedna i rany ſię od onego ciężaru ukazały, wołał potym ſłomę noſić, ktora mu takich ran nie czyniła... Zayrzał oſiełek koniowi, iż był tak pięknie na woynę ubrany: ale gdy ſię z woyny (a podobno ieſzcze przegraney) z ranami wielkiemi wychudzony koń wracał; w ſwoim ſię ſtanie oſiełek ukochał. Przeſtań ny na ſwym.* Skarga.

Z SZWECYI.

Stokolmu d. 17 Lutego.

Do tąd w rożnych Kroleſtwa tego ſzkołach, czas wakacyi i długość onych rozmaite były wedle zwyczaiu każdey ſzkole ſzczegulnego, Krol Jmć zniosł to teraz, a nakazał aby ieden w tey mierze zwyczay był utrzymywany w całym Pańſtwie.

Rozruch ktory ſię był wſzczął między Maytkami w

Norkioeping przymufił tamecznych obywatelow do wielkich oftrożności, tak dalece że przez nieiaki czas dniem i nocą mufieli być pod bronią.

Tamże dnia 8 tego miefiąca w nocy zagorzało w iednym drewnianym domie na gornym piętrze. Mroz w ten czas tak był tęgi, że chcąc mieć wodę trzeba było lod topić; z tym wfzyftkim przy ufilnych ftaraniach pilnym ratunku, o godzinie 8. poranney zupełnie ogień ugafzono, ani mu dozwolono rozfzerzać fię na inne fąfiedzkie domy. Pewna zacna Dama na onym piętrze leżała chorą, pilnowały ią w tey flabości dwie niewiafty, ktore mufiały obiedwie zdrzemać fię, a swiece blifko łożka chorey zoftawić. Jakoż wfzyftkie te trzy ofoby zgorzały, a żadnego niebyło można dać im ratunku.

Z PORTUGALII.

Z Lizbony d. 15. Lutego.

Krolowa Jeymość w tych dniach mocno była zaflabiała; ale po upufzczeniu krwi lepiey fię mieć zaczeła. Krol Jmć wydał wyrok odmieniaiący fpofob rządu w ftanach fwoich w *Indyach Wfchodnich* mocą tego wyroku wiele Sądow ktore miały dotąd fwe fiedlifko w *Goi*, poznofzonych ieft, a mianowicie Sąd nazywaiący fię *Relacada*. P. *Befiores* Konful *Francufki* w przefzły wtorek tu przybył.

Z PRUS.

Z Berlina d. 6. Marca.

Xiąże Bifkup *Warmińfki* dnia drugiego tego miefiąca wyiachał z tąd do *Potfdamu* dokąd nazaiutrz udali fię także Hrabia de *Finckenfteyn* Minifter ftanu w fprawach Woyfkowych i Baron *Van Swieten* Minifter Dworu *Wiedeńfkiego*; ale ci obadwa iuż dziś powrocili.

Z Lipfka d. 6. Marca.

Xiężna Jeymość Elektorowa Wdowa wyieżdza iutro z *Drezna*, maiąc wolą Xiążęcia Karola Augufta de *Zwey-bruck* z Xiężną Amelią de *Saxe* Małżonką iego, odprowadzić aż do Monachium.

Z Altony d. 11. Marca.

Xiąże *Fryderyk de Heffe Caffel* Generał Lieutenant Woyfk Rzeczypofpolitey *Hollenderfkiey*, ktory tu był przybył dnia 6. wyiachał z tąd dnia 8 do *Hagi*. Dnia 7. Pan Konfyliarz taiemny *de Gœbler* Wielki Prezydent tuteyfzy dawał wfpaniały obiad i takąż wieczerzą dla Xiążęcia Jmci w przytomności wielu godnych zaprofzonych gości.

Num: 29.

SUPLEMENT

DO GAZETY WARSZAWSKIEY.

W SOBOTĘ DNIA 9. KWIETNIA ROKU 1774.

Z Wiednia d. 6. Marca. Gęsto tu mowią o przyszłym wyiezdzie Cesarskim, ale nienaznaczaią ieszcze czasu ktorego, ani mieysca do ktorego wyieżdzać ma. Cesarzowa Krolowa Jeymość w Poniedziałek zapustny będąc w Kościele dawniey do Domu *Professow Jezuickiego* należącym ato dla dostąpienia Odpustu zupełnego pod czas odprawuiącego się tam 40 godzinnego nabożeństwa; po nabożeństwie odprawionym raczyła też nawiedzić Xiędza *Kampmüllera* przeszłego przez kilkadziesiąt lat spowiednika swego, w tymże *przeszło Jezuickim* Domu ieszcze mieszkaiącego dla ktorego kazała gotować Pokoie w Collegium Klerykow regularnych S. *Pawła.* Już to rzecz niewątpliwa że pomieniony Dom *Professow* wyznaczony iest dla rady Dworskiey woienney: iuż nawet wyszła planta, iako ma być podzielony, i w krotce maią go przerabiać: tamże ma być iak słychać, pomieszczony Garnizon wielki. Mieszka tam ieszcze 30 starych przeszłych *Jezuitow* spowiednikow, ktorzy będą przeprowadzeni tam gdzie mieszkaią Xięża składaiący Kapitułę S. *Stanisława* zwaną; ci zaś maią iuż rozkaz aby swe mieszkania wyprożnili na święto S. *Jerzego.* Nabożeństwa wielko-postne odprawuią się po Kościołach tuteyszych z licznym ludu zgromadzeniem. Cesarzowa Krolowa Jeymość z Cesarzem Jmcią i z całą Nayiaśnieyszą Familią bywaią w Kaplicy nadworney dwa kroć w tydzień, we śrzodę i w Piątek, na Ka-

zaniach ktore gorliwie mowi Xiądz *Canaie* przeszły *Jezuita* dokąd wiele też się zgromadza Państwa: przypuszczany bywa i lud pospolity ile się mieścić może. Po innych tey Stolicy Kościołach nawięcey tego postu pozapraszano na kazania z przeszłych XX. *Jezuitow*.

Z Londynu dnia 8. *Marca*. Hrabia de *Darmouth* i Lord *North* dnia 4. tego miesiąca donieśli, pierwszy wyższey, a drugi niższey Izbie: ze dnia 7. oddadzą Parlamentowi od Krola Imci papiery odebrane z *Ameryki pòłnocney*; a osobliwie względem rozruchow zdarzonych w *Boston* i w innych tamecznych osadach, z okoliczności tam poprzesyłaney *Herbaty*. Wedle tey obietnicy dnia wczorayszego oddali obudwu Izbom od Krola Jmci zlecenie sprawy *Amerykańskiey* Parlamentowi, napisane w te słowa:

JERZY KROL:

„ Krol odebrawszy wiadomość o nagannych i szkodli-
„ wych postępkach przedsięwziętych i wykonanych w *Ame-
ryce pòłnocney*, a mianowicie o krzywdach i gwałtownościach
„ popełnionych w Mieście i w Porcie *Boston* uknowanych
„ na przeszkodę handlu Krolestwa tego, a to na fundamen-
„ cie i przyczynach zmierzaiących prosto na obalenie prawa
„ Korony, osądził za rzecz przyzwoitą całą tę sprawe poru-
„ czyć dwu Izbom Parlamentu, będąc zupełnie zaufanym
„ tak w ich gorliwości o utrzymanie powagi Maiestatu, iako
„ też w ich przywiązaniu do dobra powszechnego i do szczę-
„ śliwosci wszystkich stanow Krolestwa. Spodziewa się
„ więc że nie tylko to sprawią iż Krol będzie mogł użyć
„ śrzodkow nayprzyzwoitszych do sprawienia końca niniey-
„ szym zamieszaniom; ale też że na pilną uwagę wezmą,
„ iakie być powinny dalsze ustanowienia i rozporządzenia
„ ktoreby ułożyć należało tak dla upewnienia skutku pra-
„ wom ustaoowionym iako też dla sprawiedliwego zniewo-
„ lenia osad do podlegania Koronie i Parlamentowi An-
„ gielskiemu. J. K.

Tegoż dnia obiedwie izby ułożyli iednomyślnie, aby zato dane sobie zlecenie, winne dzięki złożone były Krolowi Jmci niemniey iako i za odesłanie sobie Papierow tyczących się stanu niektorych *Angielskich* osad w *Ameryce*; z oznaymieniem iż tak wyższa iako i niższa izby uznaią potrzebę pilnego namyślania się nad tą sprawą, a przetoż postanowiły u siebie iak nayprędzey postarać się o to, aby osady do swey podległości, a Korona i Parlament *Angielski* do swego Prawa przywrocone były. Na ten tedy koniec Izba niższa ma wziąść do uwagi te sprawę dnia 11. Wyższa zaś dnia 17. tego miesiąca.

Z Rzymu dnia 23. Lutego. P. *Passionei* darował Papieżowi Posąg marmurowy wyobrażaiący S. *Franciszka* z *Assyżu* w bogomyślności zanurżonego. Dziełem on iest ręki sławnego *Algardi.* Ten podarunek znać że mocno upodobał sobie Ociec S. gdy go w gabinecie swoim postawić rozkazał.

Z dozwoleniem zwierzchności otworzono tu ieden dawnych Rzymian loch, ktorego się dokopano na placu *Campo Vaccino* w bliskości starożytney zwycięskiey bramy *Septimi Severi.* Znaleziono tam 2. Kolumny stoiące, iednę z kamienia *Granitu* czerwonego z kraiow wschodnich, drugą z Marmuru de *Carrare* z przebiiaiącemi się żyłkami zielonemi i białemi, z postumentem w gzymsy wyrabianym, na ktorym napis ściąga się do *Dioklecyana* Cesarza; ktorego też posągu tamże z wielką pilnością szukaią.

DONIESIENIE z WARSZAWY DNIA 9. KWIETNIA.

Znayduie się u Michała Grölla Bibliopoli J. K. Mci w Marywilu Nro 19. pod znakiem Poetów. 1.) *Zabawy przyiemne i pożyteczne ze sławnych Autorow zebrane Tomu IX. Cz:* 1. 8. *w Warszawie 774. alla rustica, Złotych 3. gr: 23.* 2.) *Biblia, to iest Księgi Starego i Nowego Testamentu według łacińskie-*

go przekładu ſtarego w Kościele powſzechnym przyiętego na polſki ięzyk przełożone, przeż Jakuba Wuyka 8. m. w Wrocławiu 740 Złotych 21. 3.) Nauka przeciwko oſpie dziecinney, za rozkazem J. O. Xcia Jmci Staniſława Lubomirſkiego Marſzałka W. K. z niemieckiego na Oyczyſty przetłumaczona ięzyk, 8. w Warſzawie 774. alla ruſtica Złotych 1. gr: 15.

....

W Drukarni J. K. Mci y Rzeczypoſpolitey Mitzlerowſkiey wyſzła świeżo Zgoda między cnotą y Fortuną przywrocona, Drama w iednym Akcie Złoty 1. Podaię ſię take do wiadomości, że Monitor po Wielkiey Nocy d. 6. Kwietnia raz na zawſze będzie w Drukarni Nitzlerowſkiey wydawany, y ci ktorzy Monitora trzymaią, będą mieli tę wygodę, że nietylko od 3. godziny aż do piąty, co środa y co Sobota iak tam zawſze bywało, ale każdego czaſu kiedy ſię podoba; mogą odebrać, na co umyślnie człowiek ktory pilnuie, ieſt od Editora wyſadzony. W tey ſamey Drukarni znayduie ſię Simonis Simonidæ Bendońſki magni Zamoſcii a Secr: Conſil: Opera omnia quæ reperiri potuerunt, procurante Angelo Mar: Durini Nuntio Apoſtolico. 9. Złot: Ang. Mar. Durini Nuntii Apoſtolici, ſelectorum Epigrammatum liber ad Metaſtaſium Złł 1. gr; 15. Ejuſdem par nobile Poetarum Elegiographorum, Simon Simonides & Raymundus Cunich Złł: 2. J. E. Minaſovicii carminum variorum Manipulus Złł: 1. Sententiæ ſelectæ Rythmicæ ad ordinem Alphabeti diſpoſitæ in 8vo Złł: 1.

....

Juryzdykcya kapituły Warſzawſkiey i Dziekańſka donoſi Publico, iż przed lat kilkunaſtu Jadwiga Zona niegdy Franciſzka Hilke ſiodlarza obywatela teyże Juryzdykcyi. Sam zaś Hilke w Roku przeſzłym beż-dzietnie umarli, poktorych Legitima teſtamentem wyznaczona na Sukceſſorow ich prawem ſpada, dla odebrania tey, powtore zapozywa taż Juryzdykcya namienionych Sukceſſorow, ieżeli ſię znayduią, i onym ſtawić ſię u Sądu ſwego w czaſie dwoch Mieſięcy nakazuie, ato pod utratą Legitimy, i przyſądzeniem oney temu komu z przepiſu Prawa w niedoſtatku Sukceſſorow należy.